

C-599/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. november 13.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. november 3.

Felperes:

„Baltic Master” UAB

Másik fél:

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos

Az alapeljárás tárgya

Az importált áru vámértékének meghatározása. Az áru vevőjének és eladójának egymással kapcsolatban álló személyeknek való minősítése.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A 2913/92 tanácsi rendelet és a 2454/93 bizottsági rendelet rendelkezéseinek értelmezése; az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 29. cikke (1) bekezdésének d) pontját, valamint a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi

rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 143. cikke (1) bekezdése b), e) vagy f) pontját, hogy a vevőt és az eladót egymással kapcsolatban álló személyeknek kell tekinteni akkor, ha a jelen ügyben történetekhez hasonlóan az ügyletkötés körülményei – annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésre az üzletlársi jogviszonyt vagy ellenőrzést igazoló okirat (hivatalos adat) – objektív bizonyítékok alapján nem szokásos feltételek mellett végzett gazdasági tevékenységre, hanem olyan esetekre jellemző jegyeket mutatnak, 1) amelyekben az ügyletet kötő felek között magas fokú kölcsönös bizalmon alapuló, különösen szoros üzleti kapcsolat áll fenn, vagy 2) amelyekben az ügyletet kötő egyik fél az ügyletet kötő másik felet ellenőrzi vagy az ügyletet kötő mindkét felet harmadik fél ellenőrzi?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2913/92/EGK rendelet 31. cikkének (1) bekezdését, hogy az tiltja a vámértéknek egyetlen, az azonos származású és olyan áru vámértékére vonatkozó, nemzeti adatbázisban szereplő információ alapján történő meghatározását, amely áru ugyan nem minősül a 2454/93/EGK rendelet 142. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett hasonló árunak, de azonos TARIC-kód alá tartozik?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Közösségi Vámkódex): a 29. cikk (1) bekezdésének d) pontja, a 30. cikk (2) bekezdésének b) pontja és a 31. cikk.

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL 1993. L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.; helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 16. kötet, 133. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet): a 142. cikk (1) bekezdésének d) pontja, a 143. cikk (1) bekezdésének b), e) és f) pontja, a 151. cikk (3) bekezdése és a 23. melléklet.

A vám-és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2008. szeptember 19-i 1031/2008/EK bizottsági rendelet (HL 2008. L 291., 1. o.).

A vám-és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról szóló, 2009. szeptember 30-i 948/2009/EK bizottsági rendelet (HL 2009. L 287., 1. o.; helyesbítés: HL 2010. L 149., 27. o.).

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A 2913/92 rendelet és a 2454/93 rendelet alkalmazásának a Litván Köztársaság kormányának 2004. október 27-i 1332. sz. határozatával jóváhagyott szabályai (a továbbiakban úgy is mint: a 1332. sz. határozattal jóváhagyott szabályok):

12. pont

„A vámhatóság a vámértéknek az azonos vagy hasonló áruk ügyleti értéke alapján történő meghatározására szolgáló módszereknek és a Közösségi Vámkódex 31. cikkének alkalmazása során az áruk vámértékének meghatározását szolgáló, a vámosztály által üzemeltetett adatbázisban az áruk vámértékére vonatkozóan gyűjtött adatokat használja fel. Az ezen adatbázisból származó adatok kiválasztására és az ezen adatok felhasználására, valamint az áruk vámértékének az említett adatbázisban gyűjtött adatok alapján történő meghatározásáról szóló határozat hivatalos formába öntésére vonatkozó részletszabályok meghatározása a vámosztály főigazgatójának feladata.”

A Litván Köztársaság Pénzügyminisztériuma vámosztálya igazgatójának 2004. április 28-i 1B-431. sz. utasításával jóváhagyott, az importált áru vámértéke megállapításának ellenőrzésére vonatkozó szabályok (a továbbiakban úgy is mint: a vámosztály szabályai):

7. pont

„A vámtisztviselő az adatbázist használja az áruk vámértékének meghatározásához, amelyet a vámosztály által meghatározott eljárásnak megfelelően végez el a következő célokból: 7.1. az importált áruk és a korábban importált áruk vámértékének összehasonlítása, valamint az áruk vámértéke valóságának ellenőrzése; 7.2. az áru értékével és árával kapcsolatos információ megválasztása a vámérték meghatározása más módszereinek alkalmazása vagy bármely további garancia vagy biztosíték meghatározása érdekében.”

24. pont

„A [vámosztály] szabályainak 20.4. pontjában említett határozat (a vámértéknek az azonos vagy hasonló áruk ügyleti értéke alapján történő meghatározása módszerének alkalmazása céljából történő) meghozatala során be kell tartani a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelkezéseinek 150. cikkét. Ha a vámkezelés során nem lehet érvényesíteni a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelkezései 150. cikkében szereplő követelményeket, az áru vámértékét a Közösségi Vámkódex 31. cikkével összhangban kell meghatározni (6. módszer). Az áru vámértékének a 6. módszer alkalmazásával történő meghatározása esetén az áruk árának meg kell közelítenie az azonos vagy hasonló áruk árát; mindazonáltal az e módszerekre vonatkozóan megállapított követelmények rugalmasabban is alkalmazhatók (például a „90 napos” követelmény rugalmasabban is alkalmazható, az áru lehet olyan, amelyet a vámérték meghatározásával érintett

áru származási országától eltérő országban állítottak elő, alkalmazható az exportáló ország ára stb.).”

A tényállás és az alapeljárás rövid ismertetése

- 1 A felperes 2009 és 2012 között különböző mennyiségekben olyan, a „Gus Group LLC”-től (a továbbiakban úgy is mint: eladó) vásárolt, malajziai származású árut importált Litvániába, amelyet a nyilatkozatokban „légkondicionáló berendezés alkatrészeként” írt le, és amelyeket azok összsúlyának kilogrammban történő megjelölésével egyetlen (TARIC) árukód alatt jelentett be (a továbbiakban: vitatott áru). A felperes e nyilatkozatokban a vitatott áru vámértékeként az ügyleti értéket, vagyis a részére kiállított számlákban megjelölt árat tüntette fel.
- 2 A Vilniaus teritorinė muitinė (Vilnius megye vámhatósága, Litvánia; a továbbiakban: vámhatóság) a felperes ezen áruk behozatalára irányuló tevékenységének ismételt ellenőrzését követően nem fogadta el a behozatali nyilatkozatokban feltüntetett ügyleti értéket. A vámhatóság az áru vámértékét a Közösségi Vámkódex 31. cikkével összhangban állapította meg, és e célból az áruk vámértékének meghatározásához a váminformációs rendszerben (a továbbiakban úgy is mint: PREMI adatbázis) rendelkezésre álló adatokat vette alapul.
- 3 A vámhatóság – azzal, hogy a kérdés ilyen módon történő eldöntése mellett határozott – többek között arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperest és az eladót a Közösségi Vámkódex 29. cikke (1) bekezdése d) pontjának alkalmazása szempontjából egymással kapcsolatban álló személyeknek kell tekinteni, és hogy a vitatott áru vámértéke a Vámkódex 29. és 30. cikkében szereplő egyik módszerrel sem határozható meg.
- 4 A felperes a vámhatóság határozata ellen jogorvoslati kérelmet terjesztett a Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (a Litván Köztársaság Pénzügyminisztériumának vámosztálya; a továbbiakban: vámosztály) elé. A vámosztály a felperes kifogásának vizsgálatát követően határozatával helyben hagyta a vámhatóság határozatát. A felperes e határozat ellen fellebbezést terjesztett a Mokestinių ginčų Komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (a Litván Köztársaság kormánya mellett működő, adójogi jogvitákban eljáró bizottság) elé. Ez utóbbi helyben hagyta a vámosztály vitatott határozatát.
- 5 A felperes az adójogi jogvitákban eljáró bizottság határozata ellen keresetet terjesztett a Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnius megyei közigazgatási bíróság, Litván Köztársaság) elé, azt is kérve, hogy terjesszen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió Bírósága elé a Közösségi Vámkódex 29., 30. és 31. cikke, valamint a végrehajtási rendelet 143. cikke egyes rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozóan.

- 6 A Vilniaus apygardos administracinis teismas (Vilnius megyei közigazgatási bíróság) elutasította a felperes keresetét. A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) a felperes felülvizsgálati kérelmének vizsgálatát követően helyben hagyta az első fokon hozott ítéletet.
- 7 A Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litvánia legfelsőbb közigazgatási bírósága) – az Emberi Jogok Európai Bíróságának arra vonatkozó határozatát követően, hogy a Litván Köztársaság bíróságai nem indokolták megfelelően előzetes döntéshozatal céljából valamely kérdés Európai Unió Bírósága elé terjesztésének elutasítását, következképpen megsértették az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését (2019. április 16., Baltic Master kontra Litvánia ítélet [55092/16. sz. keresetlevél], 40–43. pont) – újraindította a közigazgatási eljárást.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tömör indokolása

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéstről

- 8 Annak eldöntése céljából, hogy a jelen ügyben a vitatott áru vámértékének meghatározása során észszerű volt-e nem az ügyleti értéket alapul venni, először is kérdésként vetődik fel, hogy a felperes és a vitatott áru eladója a Közösségi Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett, egymással kapcsolatban álló személyeknek tekinthetők-e.
- 9 A Közösségi Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésének d) pontjából és (2) bekezdésének a) pontjából következik, hogy amennyiben a vevő és az eladó kapcsolatban áll egymással, az ügyleti értéket el kell fogadni, ha a vevő és az eladó közötti kapcsolat nem befolyásolta az árat.
- 10 A „egymással kapcsolatban álló” személyekként történő elismerést illetően a végrehajtási rendelet 143. cikkének (1) bekezdése – amely tisztázta a Közösségi Vámkódex 29. cikke (1) bekezdése d) pontjának szövegét – kimerítően felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a személyeket egymással kapcsolatban állóknak kell tekinteni.
- 11 A jelen ügyben nem áll rendelkezésre olyan okirat, amely közvetlenül bizonyítaná az eladó és a felperes közötti, a végrehajtási rendelet 143. cikkének (1) bekezdésében említett bármiféle kapcsolat fennállását. Nem áll rendelkezésre olyan hivatalos adat, amely lehetővé tenné, hogy e jogalanyokat a végrehajtási rendelet 143. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett, *jogilag elismert* üzlettársaknak lehessen tekinteni, vagy amely alátámasztaná az e rendelet 143. cikke (1) bekezdésének e) és f) pontjában említett közvetlen vagy közvetett tulajdon (ellenőrzés) fennállását.
- 12 Ezzel szemben a jelen ügyben megállapítást nyert, hogy 1) az eladót és a felperest hosszú távú kereskedelmi ügyletek fűzik egymáshoz; 2) az árukat az azok szállításáról, kiegyenlítéséről vagy visszaküldéséről, valamint az ezen ügyletekre

vonatkozó egyéb különös feltételekről rendelkező értékesítési szerződések megkötése nélkül értékesítették; 3) az árukat előlegfizetés nélkül és annak ellenére szállították le, hogy a felperes korábbi termékértékesítések után jelentős összegekkel tartozott az eladónak; 4) nem rendelkeztek a rendes üzletmenet keretében szokásos végrehajtási vagy kockázatmérséklési intézkedésekről (előlegfizetés, kezesség, garancia, késedelmi kamat stb.), bár a vitatott ügyletek különösen nagy értékűek voltak; 5) semmi nem utal arra, hogy az eladó általában ellenőrizte volna a kifizetést és más kötelezettségek teljesítését; 6) megállapítást nyert, hogy egyes esetekben a felperes társaságnál munkát végző személyek meghatalmazás alapján eljárak az eladó képviselőjében és a céges bélyegzőjét használták.

- 13 Az eljáró tanács álláspontja szerint a ténybeli körülmények összessége alapján észszerűen feltételezhető, hogy a jelen ügyben az eladót és a felperest különösen szoros kapcsolat fűzi egymáshoz, így e személyek ügyleteiket olyan feltételek mellett kötötték és hajtották végre, amelyek a rendes üzletmenet keretében nem jellemzők, és nem áll fenn egyéb olyan objektív körülmény, amelyek igazolhatnák ezen ügyletek gazdasági logikáját.
- 14 E tekintetben megjegyzendő, hogy a gazdálkodó szervezetek jelen ügyben szereplőkhöz hasonló magatartásmintái általában azokban az esetekben jellemzők, amelyekben az ügyletben részt vevő egyik fél ellenőrzi a másik felet vagy mindkettőjüket harmadik fél ellenőrzi. Ennélfogva, bár nem áll rendelkezésre az ilyen ellenőrzés *de iure* fennállására vonatkozó hivatalos bizonyíték, az eljáró tanács álláspontja szerint a jelen ügy körülményei adott esetben igazolhatják azt, hogy az eladót és a felperest a Közösségi Vámkódex 29. cikke (1) bekezdésének d) pontja és a végrehajtási rendelet 143. cikke (1) bekezdésének e) és/vagy f) pontja értelmében vett, *de facto* egymással kapcsolatban álló feleknek minősítsék.
- 15 A vámhatóság az alapeljárásban azt is megállapította, hogy indokolt volt a felperest és az eladót a végrehajtási rendelet 143. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfelelően egymással kapcsolatban álló személyekként, vagyis jogilag elismert üzlettársaknak tekinteni.
- 16 A Bíróság ítélezési gyakorlatában nem értelmezte a jogilag elismert üzlettársak fogalmát, és e rendelkezés tartalma bizonyos kérdéseket vet fel az eljáró tanács részéről.
- 17 Az üzlettársi jogviszony általános fogalma szerint feltételezhető, hogy ez a vállalkozási forma több, egymástól kölcsönösen független jogalanyt hoz össze, amelyeket viszont nem ellenőriz harmadik fél. A jogviszony e formáját többek között az jellemzi, hogy a partnerségben résztvevő jogalanyok a beruházás és az operatív irányítási funkciók megállapodás szerinti arányban történő megosztásával egységesen gazdasági előny (profit) megszerzésére törekednek.

- 18 A jelen ügyben az eladó és a felperes által kötött ügyletek fent ismertetett körülményeit – figyelembe véve különösen e gazdálkodó szervezetek régóta fennálló kölcsönös üzleti gyakorlatait – úgy lehet tekinteni, mint amelyek a rendes üzletvitel során nem jellemző magas fokú bizalmon alapuló, különösen szoros kapcsolat fennállását bizonyítják. E körülmények arra utalnak, hogy az eladó és a felperes üzleti jogviszonya *de facto* egy tekintet alá eshet a végrehajtási rendelet 143. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett üzlettársi jogviszonnyal. Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy indokolt-e az ilyen értékelés, annál is inkább, mivel e rendelkezés szövege – amelyet szigorúan kell értelmezni – egyértelműen úgy szól, hogy a személyeknek „[...] jogilag elismert[nek] [...]” kell lenniük.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

- 19 A vámhatóság a jelen ügyben a felperes által importált áru vámértékét másik importőr 56,67 LTL/kg ügyleti értékű, szintén malajziai származású (és azonos gyártótól származó), szintén a 8415 90 00 90 TARIC-kód alá besorolt, azonos megjelöléssel (légkondicionáló berendezés alkatrészei) rendelkező árujára vonatkozó ügyleti adatok felhasználásával határozta meg. Ez volt az egyetlen olyan eset, amelyben 2010-ben ugyanazon 8415 90 00 90 TARIC-kód alá tartozó, Malajziából történő kivitel rögzítettek a PREMI adatbázisban. A vámhatóság az ezen ügyben szereplő ügyleti értéket alkalmazta a felperes által 2009 és 2011 között bejelentett áru értékére.
- 20 Az eljáró tanács az eljárás e szakaszában úgy ítéli meg, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a vitatott áruk értéke szinte nem is tér el a Közösségi Vámkódex 29. cikke (2) bekezdésének b) pontjában megjelölt [módszer szerint számított] értékek egyikétől. A vámhatóság a felperes által importált áru értékének meghatározása érdekében megállapította, hogy az azonos és hasonló áruk ügyleti értéke nem használható a vámérték származási ország szerinti meghatározására, vagyis a PREMI adatbázis nem tartalmaz a Közösségi Vámkódex és a végrehajtási rendelet releváns rendelkezéseinek értelmében vett, az azonos és hasonló árukra vonatkozó követelményeket teljesítő ügyletekre vonatkozó információt. Az értéket a következtetési módszerrel sem lehetett meghatározni, mivel a felperes nem bocsátotta rendelkezésre az e módszer alkalmazásához szükséges okiratokat és információt. Az áruk értékét a számított érték módszerével sem lehetett kiszámítani, mivel a végrehajtási rendelet 153. cikke (1) bekezdésének megfelelően a vámhatóság nem kötelezheti a nem közösségi illetőségű személyt, hogy ezen érték meghatározása érdekében bocsássa rendelkezésre a szükséges adatokat. Másképpen fogalmazva, a felperes által importált áru értékét nem lehetett a Közösségi Vámkódex 29. és 30. cikkének következetes alkalmazásával meghatározni. Ilyen esetben az importált áru vámértékét a Közösségi Vámkódex 31. cikke (1) bekezdése harmadik francia bekezdésének rendelkezéseivel összhangban kell meghatározni.
- 21 A vámhatóság tehát – a fent említett szabályokkal és az 1332. sz. határozattal jóváhagyott szabályok 12. pontjával, valamint a vámosztály szabályainak 7. és 24. pontjával összhangban – megállapította, hogy az azonos TARIC-kód alá

besorolt áruk Malajziából 2010-ben történő kivitelének egyetlen esetében meghatározott értéket a felperes által 2009 és 2011 között importált és bejelentett áruk vámértékének kell tekinteni. A jelen ügyben semmi nem utal arra, hogy a vámhatóság erőfeszítéseket tett volna, hogy más tagállamok illetékes hatóságaitól további információt szerezzen be a szóban forgó üggyel kapcsolatban.

- 22 Az eljáró tanács álláspontja szerint az áru vámértékének a vámhatóság által ismert egyetlen eset alapján történő meghatározása önmagában nem indokolja a kapott eredmények pontosságának és érvényességének megkérdőjelezését. Ezt a következtetést támasztja alá a végrehajtási rendelet 150. cikkének (3) bekezdése és 151. cikkének (3) bekezdése is, amelyek tartalma arra utal, hogy az importált áruk vámértékének megállapításához az azonos (150. cikk) vagy hasonló (151. cikk) áruk értékesítésére irányuló egyetlen ügylet értéke is elegendő.
- 23 Ezzel szemben az eljáró tanács úgy ítéli meg, hogy e tekintetben hangsúlyozni kell az áruk helyes besorolásának fontosságát; ennél fogva különös hangsúlyt kell helyezni az azonos és hasonló áruknak a végrehajtási rendelet 142. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontjában meghatározott fogalmaira.
- 24 A jelen ügy körülményei között kizárólag a hasonló termékek fogalma bír relevanciával. A végrehajtási rendelet 142. cikke (1) bekezdésének d) pontjában szereplő meghatározás szerint a hasonló áruk olyan, ugyanabban az országban előállított áruk, amelyek bár nem minden tekintetben egyeznek meg, de hasonló tulajdonságokkal rendelkeznek, és hasonló összetevő anyagokból állnak, ami lehetővé teszi, hogy megfeleljenek ugyanazon funkcióknak, és a kereskedelemben egymást kölcsönösen helyettesítsék. Az áruk hasonlóságának megállapításakor a figyelembe veendő tényezők közé tartozik azok minősége, megítélése és az, hogy rendelkeznek-e védjeggyel.
- 25 A gyűjtött adatok észszerűen arra engednek következtetni, hogy a vitatott áruk és azok az áruk, amelyekkel a vámhatóság e vitatott árukat a vámértékük meghatározása céljából összehasonlította – habár azokat különböző importőrök jelentették be azonos megjelöléssel (légkondicionáló berendezés alkatrészei), mindkettőt a 8415 90 00 90 TARIC-kód alá sorolták be, és mindkettő esetében malajziai származást (azonos gyártót) jelöltek meg – e fogalomnak a végrehajtási rendelet 142. cikke (1) bekezdésének c) pontjában szereplő elemei tükrében nem voltak hasonlóak.
- 26 Megjegyzendő, hogy az 1031/2008 rendelet és a 948/2009 rendelet rendelkezéseivel, a Harmonizált Áruleíró és Kódrendszer Nómenklatúrájához fűzött magyarázó megjegyzésekkel (HRM, 2007), a Kombinált Nómenklatúra értelmezésére vonatkozó 1. és 6. általános szabályával, az árucsoportok, áruosztályok, vámtarifaszámok és alszámok címeivel összhangban a légkondicionáló berendezések alkatrészei a KN 8415 90 vámtarifaalszáma alá tartoznak. E vámtarifaalszám alá azonban a légkondicionáló rendszerek különböző célokat szolgáló, igen különböző részei is besorolhatók, amelyek értéke nyilvánvalóan eltér egymástól.

- 27 Másképpen fogalmazva, a jelen ügyben megállapított körülmények arra engednek következtetni, hogy a jelen ügyben túl általános (absztrakt) volt a hasonló termékek tarifális besorolás céljából történő csoportosítására szolgáló TARIC-kód.

MUNKADOKUMENTUM